

Tabulace učebního plánu

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět: ZEMĚPIS

Ročník: kvinta

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Úvod do studia geografie	Dělení a význam geografie Kartografie, GIS a navigační systémy	Vymezí objekt studia geografie, rozdělí geografii jako vědu. Zhodnotí význam geografie pro společnost. Používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii. Používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů, orientuje se s pomocí map v krajině. Vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území. Čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje.	M
Životní prostředí	Krajina Vývoj interakce příroda-společnost	Zhodnotí na příkladech různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi. Analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky krajiny. Zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni.	

Přírodní prostředí	Země jako vesmírné těleso Stavba a vývoj Země	Porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy. Vysvětlí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů. Porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy.	F
Přírodní prostředí	Členění zemského povrchu	Objasní základní principy členění zemského povrchu. Rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi.	
Přírodní prostředí	Litosféra – geologie a geomorfologie	Analyzuje různé druhy poruch v litosféře. Porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí. Analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů. Určí nerostné složení a rozpozná strukturu běžných magmatických, sedimentárních a metamorfovaných hornin. Využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů. Orientuje se s pomocí map v krajině.	Bi (společný projekt) – přírodní sféry Země – Dalejské údolí Ch, F
Přírodní prostředí	Atmosféra – meteorologie a klimatologie	Objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů. Vysvětlí mechanismus vzniku kyselých dešťů, změny v atmosféře vlivem lidské činnosti. Zhodnotí vliv podnebí na rozmístění biomů ve světě. Rozliší hlavní biomy světa.	Ch

		Posoudí vliv činnosti člověka na ohrožování krajiny v lokální, regionální a globální úrovni.	
Přírodní prostředí	Hydrosféra – hydrologie	Rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině a ve vodním hospodářství. Objasní velký a malý oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině. Lokalizuje hlavní oceánské proudy ve vztahu k celkové cirkulaci v atmosféře. Zhodnotí vodní obal jako součást základu života a zdroj rozvoje společnosti. Zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu.	Ch
Přírodní prostředí	Pedosféra – pedologie	Zhodnotí půdní obal jako součást základu života a zdroj rozvoje společnosti. Určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu. Posoudí rizika působení lidské činnosti na kvalitu půd, nachází možnosti snižování zátěže.	Bi, Ch

Tabulace učebního plánu

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět: ZEMĚPIS

Ročník: sexta

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Sociální prostředí	Ekonomická geografie	Zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit. Vymezí jádrové a periferní oblasti světa. Zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů. Posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí. Posoudí význam i ekologickou únosnost těžby a zpracovatelských technologií v daném regionu. Vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu. Vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál. Zhodnotí světové hospodářství na vybraném regionu jako propojený systém.	Sv, Ch

Regiony	Česko v kontextu ekonomické geografie	Zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje Česka. Posoudí aktuální pozici Česka v rámci mezinárodního obchodu.	
Sociální prostředí	Politická geografie Proces globalizace a její dopady Globální rizika a problémy	Rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti. Lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji. Identifikuje základní znaky globalizace a na základě konkrétních příkladů dokáže její důsledky. Posoudí projevy globalizace. Fyzickogeografické a socioekonomické globální problémy chápe ve vzájemné souvislosti. Chápe propojenost celosvětových problémů a nutnost hledání společného řešení. Na politické mapě vyhledá oblasti s riziky vzniku válečných konfliktů. Uvádí příklady globálních problémů současnosti. Analyzuje příčiny a přemýšlí o možných důsledcích.	Sv
Regiony	Česko v kontextu politické geografie	Lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti Česka, rozlišuje jejich specifika.	
Sociální prostředí	Geografie obyvatelstva Sídla a osídlení	Podle demografických ukazatelů určuje fáze demografické revoluce v různých oblastech světa. Identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení.	

		Zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva. Graficky znázorní vývoj počtu světové populace a popíše prognózu vývoje počtu obyvatel v modelových regionech.	
Regiony	Makroregiony světa Kulturní geografie v kontextu světových makroregionů	Rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi. Lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná. Analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa. Objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy.	D, Sv
Regiony	Místní region	Vymezí místní region (podle bydliště, školy) na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům.	

Tabulace učebního plánu

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět: ZEMĚPISNÝ SEMINÁŘ

Ročník: septima

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Praktické výpočty v planetární geografii	Výpočty na Zemi Orientace na hvězdné obloze Zdánlivé pohyby Slunce a jejich důsledky	Vypočítá příklady týkající se výpočtů na kouli a dohlednosti na zemském povrchu. Orientuje se na hvězdné obloze, zná vybraná souhvězdí a hvězdy. Dokáže charakterizovat objekty hlubokého vesmíru. Určí polohu podle slunce. Vytvoří sluneční hodiny. Zvládne vypočítat výšku slunce nad obzorem, délku dne, časy východu a západu slunce.	
Aplikovaná kartografie a geoinformatika	Teoretické základy tvorby map Matematická práce v kartografii Tvorba map v GIS	Zvládá práci s měřítkem, souřadnicemi a dalšími základními prvky v mapě. Chápe princip kartografických zobrazení a souřadnice v základních projekcích umí vypočítat. Vytvoří v geoinformačních systémech vlastní mapu dle zadání.	
Geomorfologie a krajinná ekologie	Geologie Geomorfologické procesy a tvary Vliv člověka na krajinu	Orientuje se v základech geologie, určí nejznámější minerály a horniny. Určí geomorfologické tvary v terénu a dokáže popsat procesy, které vedou k jejich vzniku. Zhodnotí rizika působení přírodních a společenských faktorů na krajinnou sféru.	

Hydrologie	Vznik odtoku v krajině a odtokové režimy řek Hydrogeografie Hydrometrie Povodně a interakce člověka s hydrosférou	Popíše režimy českých i světových řek a vysvětlí faktory, které je ovlivňují. Dokáže lokalizovat nejvýznamnější světové toky. Změří průtok na vodním toku a dokáže dohledat či dopočítat i další hydrometrické údaje. Pracuje s geoportály a volně dostupnými prostorovými daty, která se týkají vodstva v Česku a povodí.	
Meteorologie	Klimatologie jako základ pro předpověď počasí Interpretace meteorologických procesů a dat Předpověď počasí v praxi	Objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů. Předpovídá počasí dle vlastního pozorování i na základě veřejně dostupných zdrojů.	
Česká regionální politika a její geografické aspekty	Historický vývoj administrativního členění v Česku a jeho dopady Praktické fungování českých samospráv Česká politická geografie	Interpretuje výsledky aktuálních voleb vzhledem k jejich prostorové struktuře. Vysvětlí fungování veřejné správy na různých úrovních. Pochopí reálné fungování samospráv a seznámí se s problémy, které řeší lokální politici.	

Cestovatelství	Regionální geografie Zkušenosti cestovatelů Geografie dopravy Kulturní geografie	Dokáže stručně charakterizovat regiony světa vzhledem k sociální i fyzické geografii. Dokáže se sám připravit na dalekou cestu do zahraničí. Zná možnosti a rizika mezinárodního cestování.	
Válečné konflikty ve světě	Probíhající válečné konflikty Geopolitika Mezinárodní organizace	Dokáže popsat probíhající válečné konflikty, jejich příčiny, vliv světové politiky a očekávaný vývoj. Vysvětlí fungování vybraných mezinárodních organizací a na praktických příkladech ukáže jejich vliv na mezinárodní politiku.	
Demografický vývoj společnosti	Základní demografické procesy a jevy Základy statistiky Sčítání a průzkumy v Česku Predikce demografického vývoje	Dokáže interpretovat demografická data získaná z veřejných databází. Vysvětlí fungování demografické revoluce a popíše aktuální trendy v demografickém vývoji. Dokáže sám zrealizovat kvantitativní i kvalitativní šetření.	
Ekonomická geografie	Základní ekonomické principy Cesta zboží Distribuce bohatství ve světě	Chápe základy fungování mezinárodního obchodu. Popíše cestu zboží u vybraných výrobků a dá ji do kontextu s dopady na životní prostředí.	

	Mezinárodní obchod		

pozn.: V průběhu jednoho školního roku jsou vybrány pouze čtyři tematické okruhy, které jsou poté do hloubky probírány. Další témata v daném roce součástí výuky nebudou.
(viz Charakteristika předmětu)

Tabulace učebního plánu

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět: MATURITNÍ ZEMĚPISNÝ SEMINÁŘ

Ročník: oktáva

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Fyzická geografie	Planetární a matematická geografie	Dokáže uvést i argumentovat důkazy o kulatosti země. Popíše základní pohyby planety Země. Chápe jejich důsledky. Vypočítá vzdálenosti na zemském tělese pomocí zadaných souřadnic. Vysvětlí, co jsou obratníky a polární kruhy. Dokáže určit, kdy a kde můžeme mít slunce v nadhlavníku. Pomocí slunce určí zeměpisnou polohu. Chápe princip časových zón a dokáže s nimi pracovat. Zná rozdíl mezi juliánským a gregoriánským kalendářem a vysvětlí, proč vznikly, dokáže určit přestupné roky.	
Fyzická geografie	Geologie a geomorfologie	Zná základní pojmy využívané v geomorfologii k popisů tvarů n zemském povrchu. Porovná na příkladech mechanismy působení endogenních a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí. Analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů.	
Fyzická geografie	Meteorologie a klimatologie	Má základní přehled o plynné podstatě atmosféry a jejím složení. Chápe rozdíl mezi počasím a klimatem.	

		Vysvětlí základní koloběh vzduchu v atmosféře (základní cirkulace, pasáty, monzuny). Na konkrétních místech na zemi popíše klima a vysvětlí, co jej utváří. Dokáže správně interpretovat informace o počasí získané z mobilních aplikací a televizního či rozhlasového vysílání.	
Fyzická geografie	Hydrologie	Objasní velký a malý oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině. Lokalizuje hlavní oceánské proudy ve vztahu k celkové cirkulaci v atmosféře. Zhodnotí vodní obal jako součást základu života a zdroj rozvoje společnosti. Popíše režimy českých i světových řek a vysvětlí faktory, které je ovlivňují. Lokalizuje nejvýznamnější světové toky.	
Fyzická geografie	Pedogeografie a biogeografie	Orientuje se v základním systému pedosféry. Určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu. Posoudí rizika působení lidské činnosti na kvalitu půd nachází možnosti snižování zátěže. Rozliší hlavní biomy světa.	
Sociální geografie	Demografie	Chápe a používá základní demografické pojmy. Obecně charakterizuje demografickou situaci v Česku a porovná ji s vybranými státy. Vysvětlí fungování demografické revoluce a popíše aktuální trendy v demografickém vývoji.	

Sociální geografie	Geografie obyvatelstva	Vysvětlí základy světových náboženství, vysvětlí rozdíl mezi katolickou církví a protestanty. Uvádí základní pojmy a principy vybraných náboženství. Rozdělí světové jazyky do skupin a nad mapou rámcově určí, jakým jazykem se mluví ve vybraných zemích.	
Sociální geografie	Politická geografie	Rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti. Lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji. Posoudí projevy globalizace. Nad politickou mapou charakterizuje politické zřízení jednotlivých států.	
Sociální geografie	Obecná ekonomická geografie a lidský rozvoj	Zná základní pojmy z ekonomické geografie a dokáže s nimi pracovat. Nad mapou světa dokáže u jednotlivých států charakterizovat, na jaký hospodářský sektor se orientují a proč. Zná nové trendy ve světovém hospodářství.	
Sociální geografie	Geografie zemědělství a průmyslu	Nad mapou světa u států dokáže charakterizovat, na jaký hospodářský sektor se orientují a proč. Vysvětlí vybrané procesy a na to navázané problémy v zemědělství, těžkém průmyslu, spotřebním průmyslu i energetice.	
Sociální geografie	Geografie dopravy, cestovního ruchu a služeb	Vymezí jádrové a periferní oblasti světa a dopravní sítě, které je propojují. Vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál.	

Regiony	Světové makroregiony	Komplexně charakterizuje vybraný makroregion z fyzickogeografického i socioekonomického pohledu.	
Regiony	Evropské regiony	Komplexně charakterizuje vybraný evropský region z fyzickogeografického i socioekonomického pohledu.	
Česko	Příroda Česka	Popíše s pomocí obecně zeměpisných a tematických map vznik a vývoj reliéfu na území Česka. Lokalizuje nejvýznamnější geomorfologické jednotky. Charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy a vegetační stupně v Česku.	
Česko	Socioekonomická charakteristika Česka	Zhodnotí polohu, politické a ekonomické postavení Česka v Evropě a ve světě. Uvádí základní socioekonomické charakteristiky Česka. Vysvětlí transformační ekonomické procesy. Lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferie, rozlišuje jejich specifika.	
Kartografie	Kartografie a geoinformatika	Vysvětlí, co to je mapa a jaké druhy map známe. Zvládá práci s prostorovými daty. Zná základní principy moderní tvorby map a používané technologie.	
Geografická praxe	Práce s mapou a orientace v prostoru	Prakticky pracuje se zeměpisnými souřadnicemi na mapě světa. Určí azimut pomocí buzoly. Určí vzdálenost na mapě vzhledem k měřítku. Pomocí map plánuje aktivity, výlety a cesty a uvádí jejich případné komplikace.	